

***Copyright* Stefan E. Boiadjev, PhD**
© 2018

51. Източници на органични съединения. Органичен синтез: ретросинтетичен анализ, интелигентен синтетичен дизайн, компютърно моделиране. Методи за изолиране и пречистване на органични съединения, основни видове препаративна хроматография.

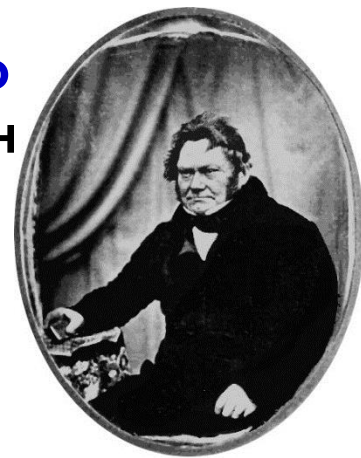
Източници на органични съединения

Какво е органично съединение? Традиционна дефиниция – съдържащо C–H връзки (рядко се срещат в земната кора).

Понастоящем има и друг смисъл – „органична храна - отгледана без помощта на генното инженерство, пестициди, обогатители на почвата и други синтетични вещества“.

Исторически, „органично съединение“ е присъщо само на жив организъм. Йонс Берцелиус, 1779-1848 г., е един от основателите на модерната химия. Той класифицира химичните съединения на:

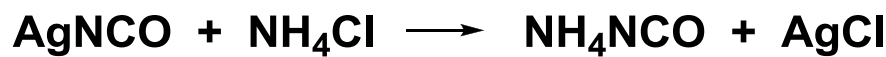
- неорганични, от „минерали“, нежива материя;
- органични, от жива или живяла преди материя.

В 1810 г. Берцелиус формулира теорията за витализъм, според която мистериозната „жива сила“, *vis vitalis*, работи и произвежда органични съединения само в живите организми.

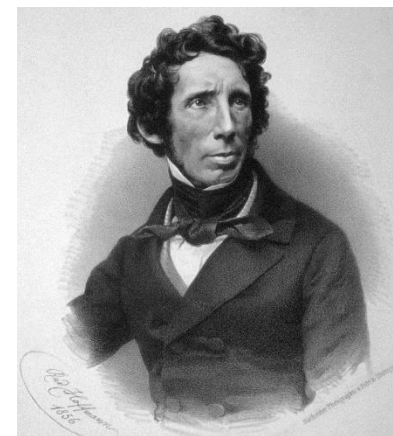
Затова съединенията се подразделят на органични и неорганични, които са фундаментално различни.

В 1828 г. Фр. Вьолер синтезира уреа от амониев цианат, но това не е краят на мита за витализъм.

амониев цианат

уреа

1800-1882

В 1845 г. А. Колбе синтезира CH_3COOH от неорганични предшественици и превръща редица органични съединения в други, което за времето си е било теоретично възможно само в жизнен процес. Колбе употребява за пръв път думата „синтез“ в нейното съвременно значение.

М. Бертло получава през 50-те години на 19 век редица органични съединения започвайки от неорганични, с което окончателно се оборва витализмът.

Основните източници на органични съединения са три:

- карбонирана органична материя;
- живи организми;
- човешка изобретателност / находчивост; органичен синтез.

Човечеството използва отдавна фосилизирани горива, напр. въглища и по-отскоро природен газ и нефтени фракции, но те са също невъзобновяем източник на органични съединения. Счита се, че Д. Менделеев е казал: „Да се горят нефтени продукти е подобно на изгаряне на банкноти“.

въглища

нефт

газ

След модерна преработка на суров нефт, от дестилатите се изолират десетки строителни блокове на органични съединения, главно чисти въглеводороди.

Каменовъглената смола, след коксуване на въглища е източник на много ароматни, хетероароматни и фенолни съединения.

Природен газ е основна суровина за получаване на водород (и от него на синтез-газ, H_2+CO , и амоняк), редица полимери и други органични продукти.

Естествено, живите организми са били и продължават да бъдат източници на органични съединения. Главните групи са:

- въглехидрати – целулоза, нишесте, захар, лактоза;
- протеини – хранителни, вълна, коприна, казеин;
- мазнини – краве масло, мастни киселини, глицерол, сапуни;
- алкалоиди – хинин, ефедрин, морфин;
- витамини – А, В₆, С;
- подправки и парфюми – ментол, лимонен, цитрал;
- хормони, смоли, гума и др.

Понастоящем редки видове растения и животни се изследват за фармакологично нови и ценни съединения, напр. Таксол, 1971 г.

Разбира се, не е ефективно да се получават от природен източник аспирин, ванилия или кардиологични лекарства чрез екстракция / пречистване.

Те се синтезират в модерни предприятия!

Човешката изобретателност и находчивост в органичния синтез е фундаментът на сегашната химична промишленост.

Нейните клонове са много на брой, дори за резюмиране тук.

„Пластмасите“ са чудесен пример за човешка съзидателност – тези съединения не се срещат никъде в Природата.

Най-големите химични компании са нефтопреработвателните, но често те самите използват продуктите си превръщайки ги в по-сложни и ценни съединения. Някои огромни компании произвеждащи нефтопродукти са пропуснати, както и някои специализирани в биофармацевтични продукти.

Водещи производители на многотонажни и **фини химикали са: BASF, Dow Chemical, DuPont, Bayer, Sumimoto, Evonik-Degussa, DSM, Lonza, Merck, Boehringer-Ingelheim. Компанията **Sigma-Aldrich** (от Sigma + Aldrich + Merck + Fluka) произвежда > 50000 продукта за изследователски цели. Компании за изследователски съединения са Honeywell Riedel de Haen, Alfa Aesar, TCI, Shenzhen Chemical и много други. Възможен е синтез по заявка на клиента.**

Под „фини химикали“ се разбира продукцията < 1000 т/год и с висока цена (> 20 лв/кг).

Основни технологии в химичната индустрия за фини химикали:

- **синтез** – от изходни нефтени или от други природни продукти;
- **биокатализ** (ензимни методи); биосинтез (ферментации); с клетъчни култури за големи молекули;
- **екстракция** от микроорганизми, животни, растения (алкалоиди, пеницилини, стероиди);
- хидролитични с главно приложение към протеини.

От > 20000 известни методи за трансформация на органична молекула, около 10% се прилагат индустриално. Тези методи осигуряват синтеза и на по-големи количества от:

- фармацевтични препарати;
- ветеринарни и агрохимикали;
- адхезиви, оцветители / пигменти;
- катализатори;
- химични съединения с приложение в електрониката;
- ароматизатори и овкусители;
- съединения за изследователски цели.

Органичен синтез – ретросинтетичен анализ

Терминът бе използван за пръв път и обяснен в Тема 12.

Ретросинтетичен анализ е мисловна стратегия и тактика за планиране на синтез. Тя трансформира целевата молекула (ЦМ) в по-прости нейни предшественици.

Ретросинтетична стъпка е разединяване на една връзка до два или повече синтона.

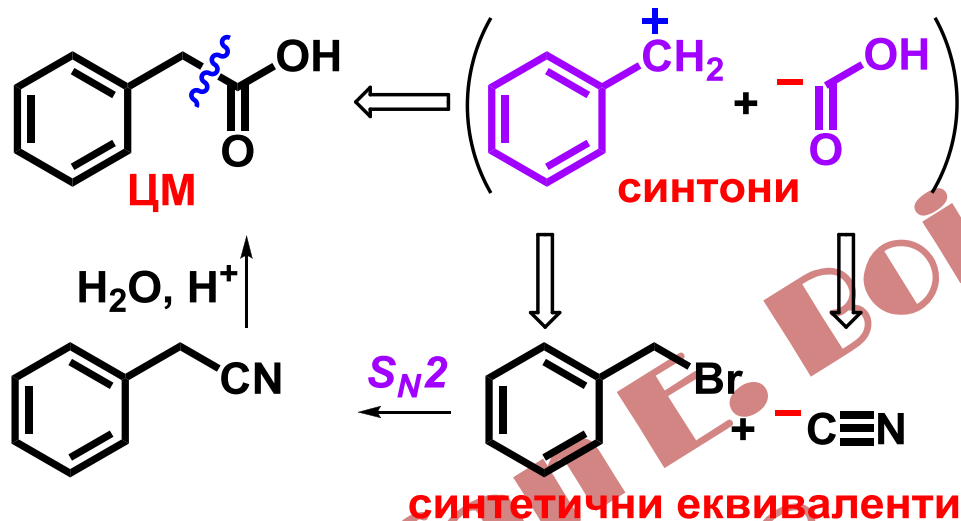
Разединяване (disconnection approach) – мисловен процес, чрез който се разкъсва връзка в ЦМ, обратен на реална реакция, и който води до структурите на нови, по-прости съединения. От тях се синтезира ЦМ. За ЦМ със сложна структура няма „правилен отговор“ защото съществуват няколко успешни пътя до ЦМ.

Синтон – общ, неконкретен фрагмент, обикновено йон, получен чрез разединяване.

От синтона следва да се намери **синтетичен еквивалент**. Той е реален реагент, който изпълнява ролята на синтона, т.е. формира скъсаната мисловно връзка.

Пример: как може да се синтезира фенолоцетна киселина?

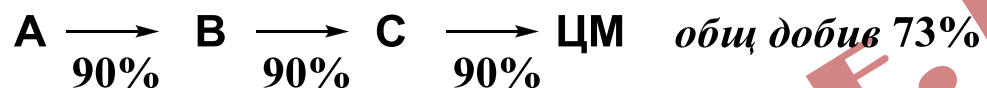
Разединяване на $C_{\alpha}-CO_2H$ показва синтоните електрофилен « $PhCH_2^+$ » и нуклеофилен фрагмент « CO_2H^- ». Те не съществуват сами по себе си. На синтоните съответстват синтетични еквиваленти, които реално може да формират желаната връзка, напр. бензилбромида (наличен δ^+) е синтетичен еквивалент на « $PhCH_2^+$ » и цианидният йон (леко се хидролизира до CO_2H) – на « CO_2H^- ».

Подобен синтез е реализиран отдавна, преди 1940 г. с две **последователни** синтетични стъпки.

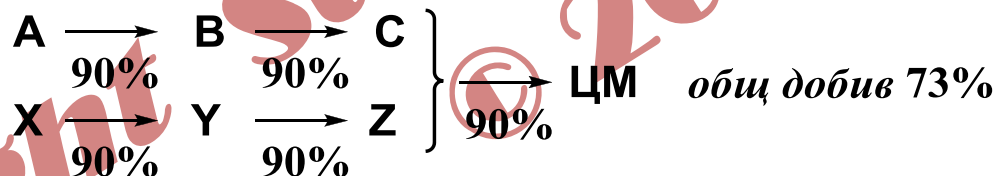
Освен тактическите въпроси „Кои разединения са добри?“ трябва да се оцени стратегически кои синтетични пътища са приемливи. Главният критерий е: **синтезът трябва да е къс.**

Един синтез може да е:

➤ **линеен** – стadiите следват един след друг;

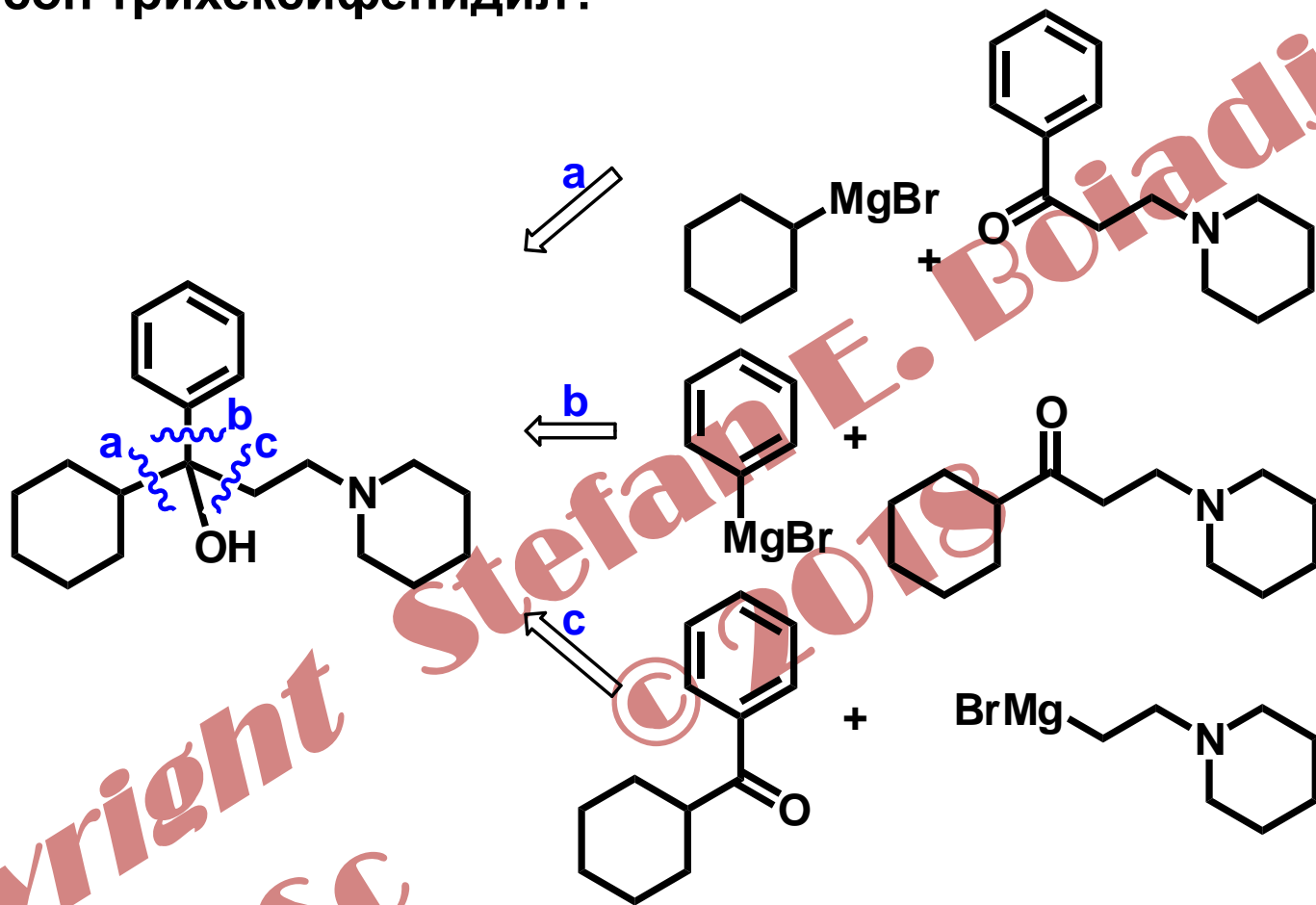
➤ **конвергентен** – сливат се два или повече пътя в един.

Лесно е да се убедим в преимуществото на втория тип! Целевата молекула по него е синтезирана с общо 5 стадия, но добивът е колкото по 3 линейни стадия.

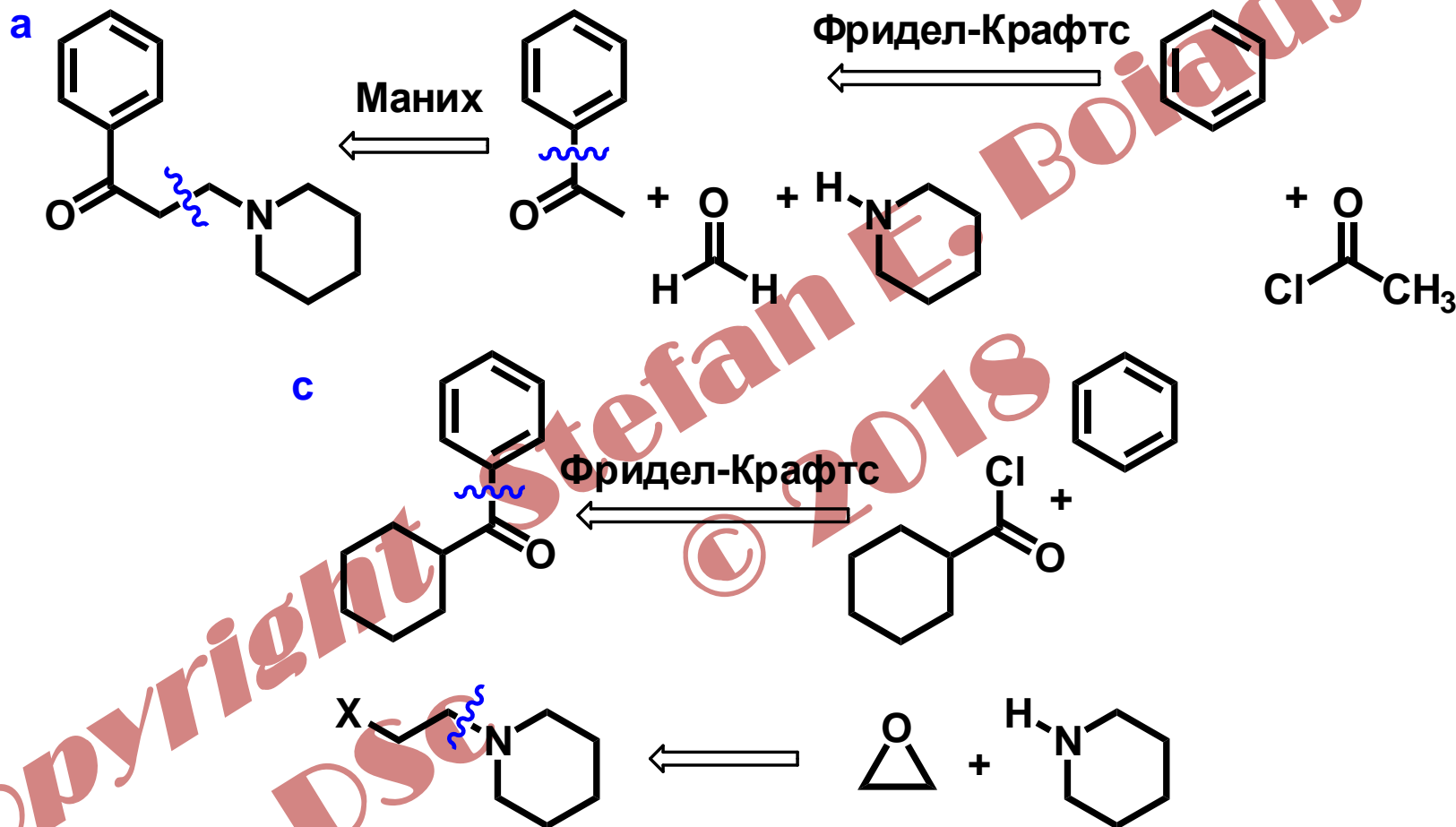
„Аритметичният демон“ се побеждава с повече разклонения в ретросинтетичното дърво.

Как може да се синтезира лекарството срещу болестта на Паркинсон трихексифенидил?

Очевидно, третичната OH се формира от кетон по три възможни начина. Връзките около OH се разединяват и се продължава ретросинтетично за получаване на необходимите кетони и заместения пиперидинов предшественик за Гриняровия реагент.

За синтез на ароматните кетони по (a) и (c) може да се приложи реакция на Фридел-Крафтс, следвана от аминометилиране по Маних за (a).

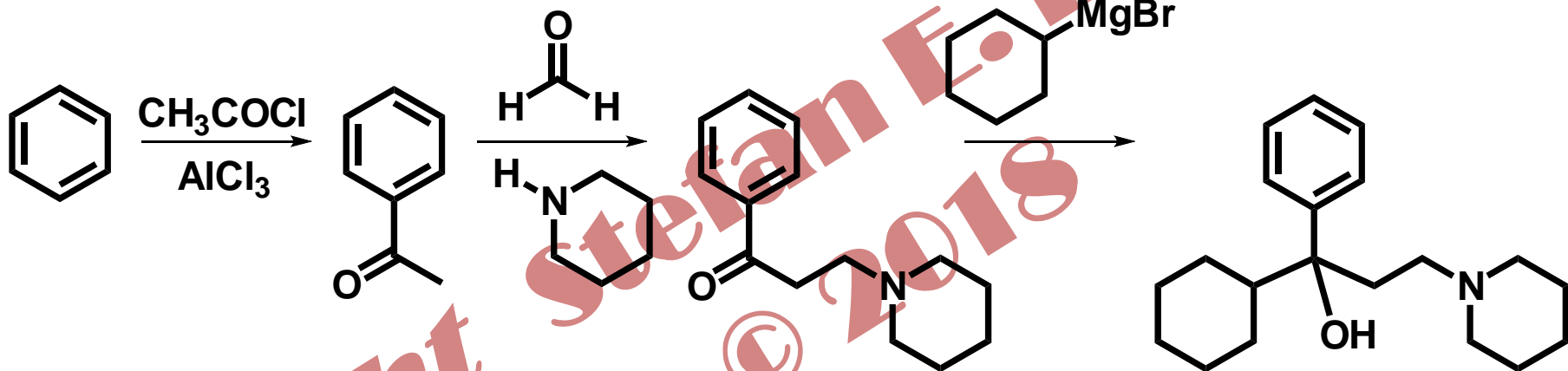

N-(2-Бромо(или хлоро)етил)пиперидин е достъпен от нуклеофилно отваряне на оксиран с пиперидин и заместване на OH с Br (Cl).

За синтез на кетона по (b) трябва същия пиперидинов предшественик и присъединяване на неговия Гриняров реагент към циклохексанкарбалдехид, следвано от окисление. Пътят (b) е по-дълъг и алдеhidът е по-недостъпен.

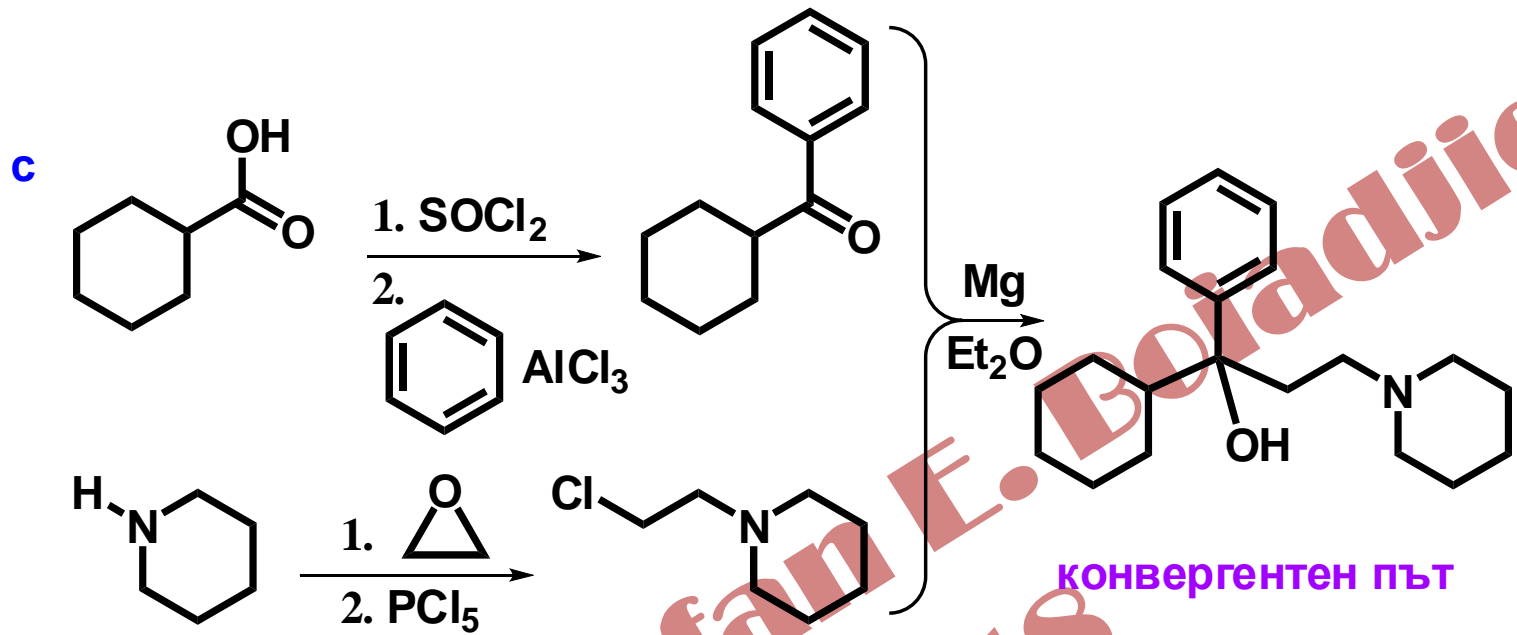
Сравнение между (a) и (c).

a

линеен път

Copyright
PhD, DSC

Пътят (c) е конвергентен с 2 стадия в сравнение с 3 по линейния (a). Начинът (c) се използва индустриално за синтез на трихексифенидил. Киселинният хлорид и N-(2-хидроксиетил)пиперидинът вероятно не се изолират и пречистват.

Интелигентен синтетичен дизайн, компютърно моделиране

Първият документиран проект по компютърно-подпомогнат синтез датира от 1965 г.

Статия от E.J.Corey и R.D.Balanton от 1974 г. по синтез на алкалоида порантерин завършва:

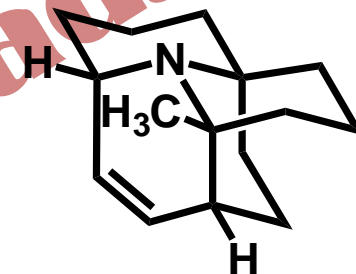
„Синтетичният подход в Схема 1 (и някои други) е предложен също от LHASA-IO, програма в Харвард за компютърно-подпомогнат синтетичен анализ“.

J. Am. Chem. Soc. 96, 6516-6517, 1974.

След > 50 г. има съществен прогрес в използване на изкуствен интелект, но постиженията са все още недостатъчно публично оповестени и използвани от много синтетици.

Обзорна статия от 2016 г. в едно от най-престижните списания по химия, *Angew. Chem. Int. Ed.* 55, 5904, представя постигнато до този момент. Използват се сложни математични алгоритми за избор на успешен синтетичен път, цена и време.

Структурите на много съединения са кодирани с език четящ се от машините. Заедно с база данни на познати съединения и реакции, те са отправна точка за създаване на удобен софтуер за компютърен синтетичен дизайн.

В резюме от статията 2016 г.: «Все още машините не превъзхождат творческата мощ на хората, експерти в тотален синтез, но компютрите могат да съхраняват огромно количество информация по химия и да я обработват по интелигентен начин и с бързина, която е непостижима от хора. Дори евтин компютър може да прецени хиляди реакции за секунда и да идентифицира необходимите в ретросинтетично планиране. Както човек може да раздели две десет-цифрени числа с молив и хартия, така никой не го прави вече когато има достъпен джобен калкулатор. Аналогично – софтуерът за компютърно-подпомогнат синтетичен дизайн е „химичен калкулатор“, който облекчава и ускорява планирането на синтеза като бързо предлага многобройни пътища за него. Те могат да се преценят от синтетика и вероятно творчески да се подобрят. Перифразирайки Чърчил след първата победа в Африка – това не е край, не е дори началото на края, но е край на началото за синтетично планиране с помощта на компютри. Те са тук и ще останат.»

Все пак тренираните на високо ниво синтетици не ще бъдат заменени в обозримо бъдеще.

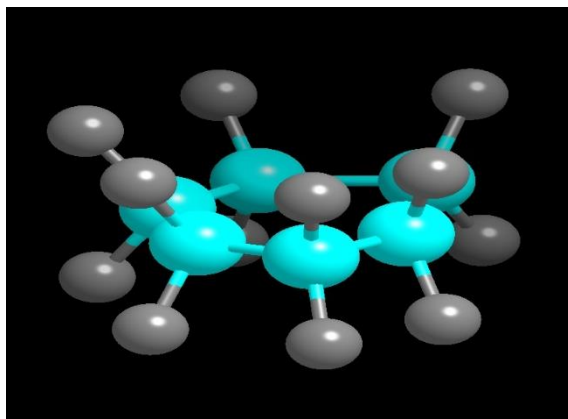

Компютърното моделиране е в много по-напреднал стадий с достъпни редица програми за специфични цели.

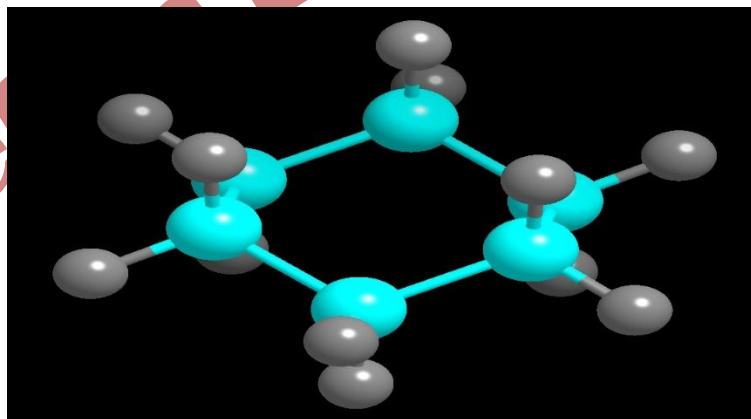
С **молекулна механика** (атоми – точки с маса; връзки – пружини) се изчислява предпочетена конформация.

Мое изчисление на циклохексан с програмата PCModel:

преди

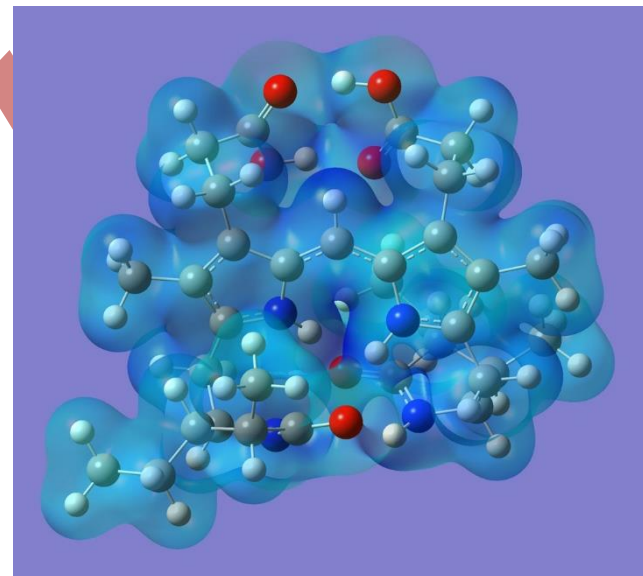
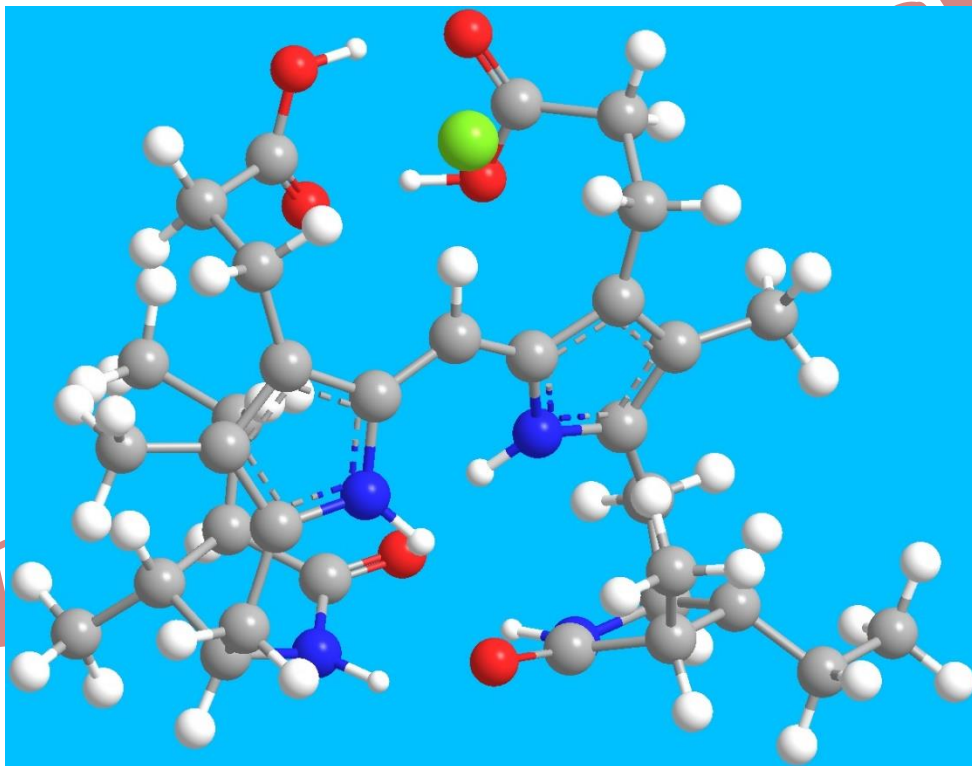

след минимизация на енергия

Програми за квантово-химични изчисления

Твърде много са, но най-популярната е пакетът Gaussian. Той включва: молекулна механика, полу-емпирични квантово-химични методи, Хартри-Фок методи, молекулна динамика, теория на функционала на плътността (DFT) и други. Резултатите предсказват предпочетена конформация, електронен и вибрационен спектър, солватиране и други свойства.

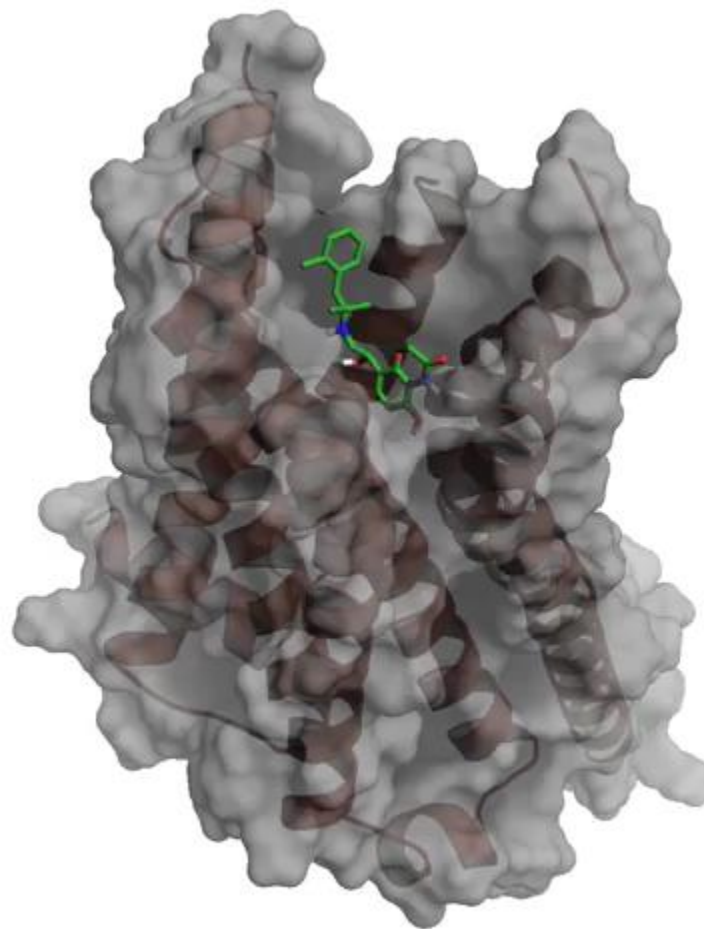
електростатичен потенциал

синтезирана от мен молекула и изчисления от колега с DFT.

Молекулно докуване, приставане (docking, за съжаление докинг се използва и в българския език)

Програмите предсказват предпочетената ориентация на една молекула спрямо друга, когато са свързани в стабилен комплекс. Най-често се прилага за *de novo* дизайн на лекарства, насочени към определен рецептор.

Видеото илюстрира свързване на малка молекула, в зелено, към бета-2-адренергичен рецептор.

Copyright Stefa
PhD, DSC

Методи за изолиране и пречистване на органични съединения

- ✓ **Прекристализация** – избор на разтворител, крива на разтворимост, преципитиране с втори разтворител, скорост на кристализация;
- ✓ **Фракционна дестилация** – при атмосферно налягане, под вакуум, с водна пара. Когато компонентите са с близка т.к. се използват ефективни ректификационни колони;
- ✓ **Сублимация** – удобна в редки случаи когато примесите не сублимират;
- ✓ **Екстракция** – из твърда или течна смес. Неподходяща за изолиране на подобни по структура съединения.
- ✓ **Хроматография** – **рядко може без нея** в съвременните изследователски лаборатории и в индустрията.

Хроматография (от гръцки: χρωμα – цвят и γραφειν – да изпиша) е метод за разделяне на смеси, използвана за пръв път от М. Цвет, 1905 г. за разделяне на растителни пигменти, TLC вдясно.

Във всеки хроматографски метод сместа се разтваря в **подвижна фаза** (газ, течна), която пренася компонентите през **неподвижна фаза** (течна, твърда). Поради разлики в разпределителните коефициенти или адсорбционните свойства, с напредване на сместа през неподвижната фаза се осъществява разделяне. Развити са много хроматографски методи в зависимост от комбинацията подвижна/неподвижна фаза и тяхното апаратно оформление. В допълнение – йонообменна хроматография и молекулно пресяване (size-exclusion).

В зависимост от целта на разделянето методите са:

- аналитична хроматография (те не са резюмирани в лекцията)
- препаративна хроматография.

Разликата между аналитична и препаративна хроматография е в съдбата на разделените разтворени (в газ или течност) компоненти в сместа:

- в аналитичната те се идентифицират структурно и количествено – фракционираните вещества са унищожени след анализа;
- в препаративната **елуираните фракции се събират** и впоследствие се идентифицират компонентите в тях.

Основни видове препаративна хроматография

Целта е да се разделят и пречистят компонентите бързо, с висок добив и добра чистота. Винаги има компромис между тези изисквания.

Газова хроматография, GC, (1941 г. А. Мартин и Р. Синж) е основен и мощен **аналитичен метод** – адсорбционна, газ-твърда, или разпределителна, газ-течна.

Препаративна газова хроматография се използва все по-рядко. Тя изисква специализирана система състояща се от модул за контрол на газ-носител, инжектор/изпарител (с ръчно, неудобно и бавно, въвеждане на пробата), колона ($\varnothing$ до 40 mm), разделител и детектор, и уловка за кондензация на елуента. Всички компоненти са уголемени, в сравнение с типичната аналитична система. Най-често уловката за фракциите е слабият, неефективен елемент в системата.

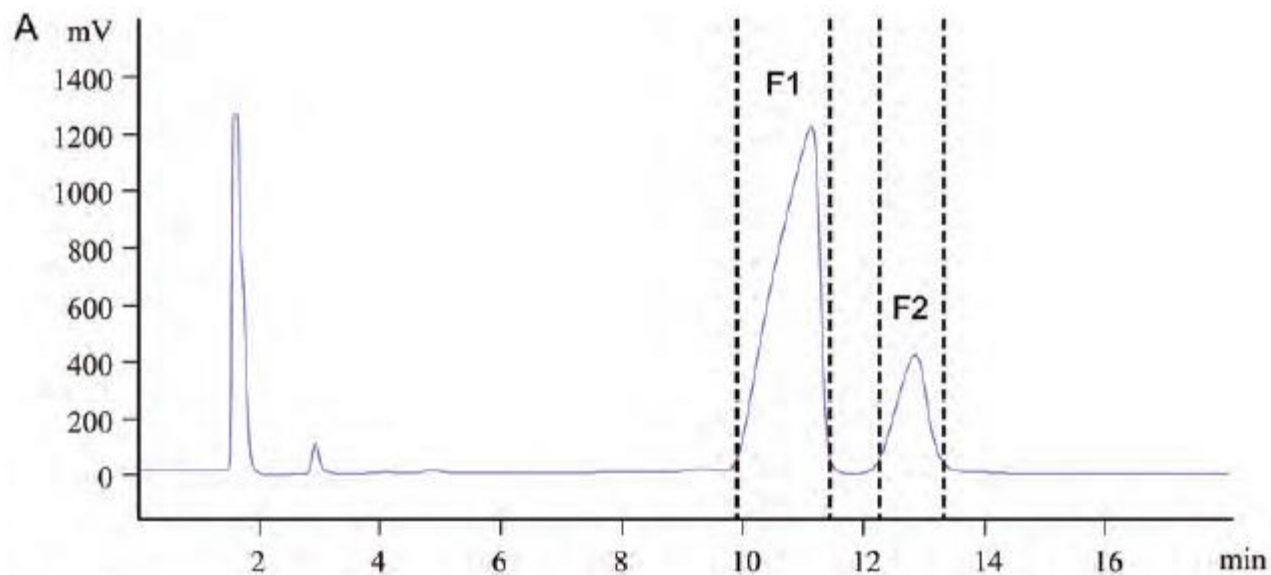
Нобелова награда по химия,
1952 г., за "изобретяване на
разпределителна
хроматография".

А. Мартин

Р. Синж

Разделени чрез препаративна газова хроматография цис- /
транс- изомерни природни продукти, F1 178 mg, F2 82 mg,
след **90 инжекции**, 2012 г. !!!

Copy
PhD, DSC

Diadjev,

Течна хроматография (твърда неподвижна фаза); адсорбционна
Разделянето се основава на различните адсорбционни
афинитети на компонентите към повърхността на активна
твърда фаза. Най-често твърдата фаза е **силикагел, алуминиев
оксид, целулоза** и всички те може да са повърхностно
модифицирани по химичен начин, напр. силикагел с C18 вериги,
което прави фазата неполярна, т.е. обратно-фазова
хроматография.

В зависимост от оформлението на твърдата фаза се различават:

- планарна хроматография – в слой
- колонна хроматография – в цилиндър.

И двете разновидности се използват за аналитични цели, напр.
тънкослойна хроматография, TLC, и високо-ефективна течна
хроматография под налягане, HPLC.

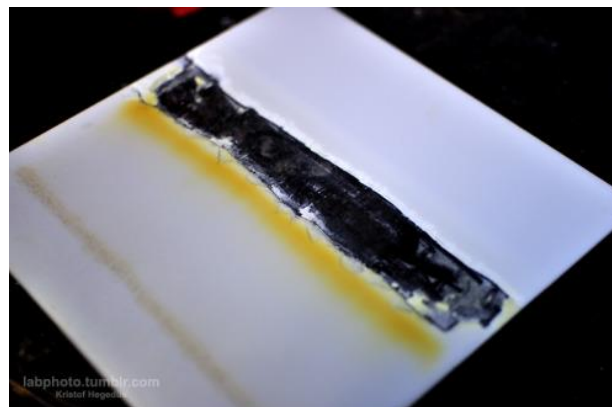
Увеличаване мащаба и в двете разновидности води до:

- **препаративна тънкослойна хроматография**
- препаративна **колонна хроматография** – класическа и нейни
следващи подобрения.

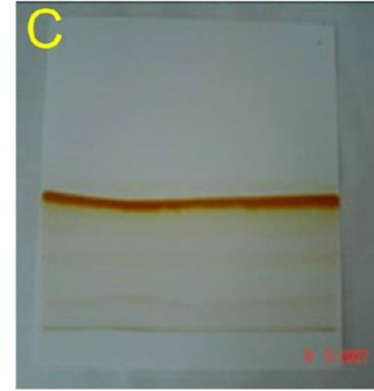
Препаративна тънкослойна хроматография

Слоят адсорбент (силикагел, алуминиев оксид, целулоза) е нанесен в „дебел“ слой, 1, 2, 4 mm, върху стъклена плоча, обикновено 20x20 cm. Плочите са търговски или приготвени чрез изтегляне суспензия адсорбент със специално приспособление (или разстилане на ръка, което не дава равномерен по дебелина слой) и сушене / активиране. Разтвор на сместа се нанася като тънка ивица на ~ 2 cm от единия край на плочката. Няколко така приготвени плочи се потапят в подвижната фаза, която се намира във вана с капак. Подвижната фаза се движи нагоре от капилярни сили и след разделяне се изстъртва адсорбентът заедно с нужната фракция. Веществото от изолираната ивица се елуира.

„Изтегляне“ слоя адсорбент

- A – ръчно нанасяне на пробата
- B – развиване на хроматограмата
- C – идентифициране на ивиците
- D – изстъргване на нужните ивици
- E – елуиране

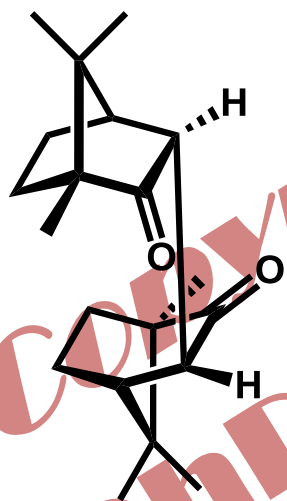
Copyright
PhD, DSC

разделени
пигменти

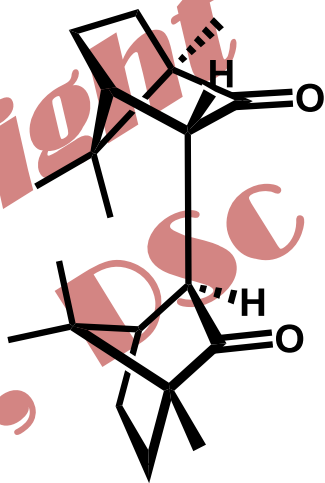

автоматичен апликатор
на проба – смес пигменти

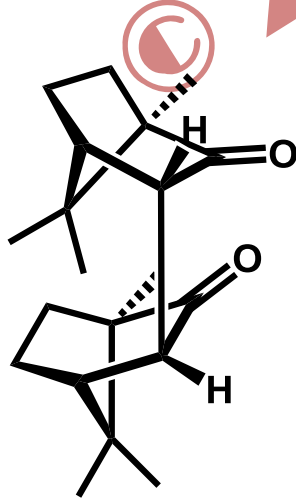
Ивиците на безцветни съединения се локализират с UV светлина когато адсорбентът съдържа флуоресцентен индикатор.

ендо, ендо

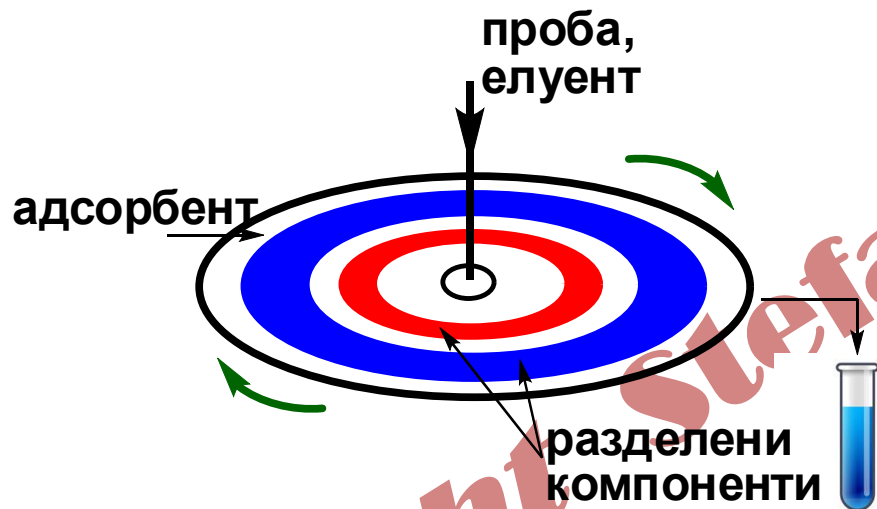
екзо, екзо

екзо, ендо

От собствени изследвания:
Разделени чрез
препаративна TLC бис-
камфори, които са
безцветни и не „гасят“
флуоресцентния индикатор.
Използван е J_2 в левия и
десен край на плочата за да
се видят ивиците.

Радиална (центробежна) препаративна TLC има значителни предимства: бързина, ефективност, многократно използване на плочата, диск със слой адсорбент. Принципът използва центробежната сила, която ускорява движението на подвижната фаза и разделянето.

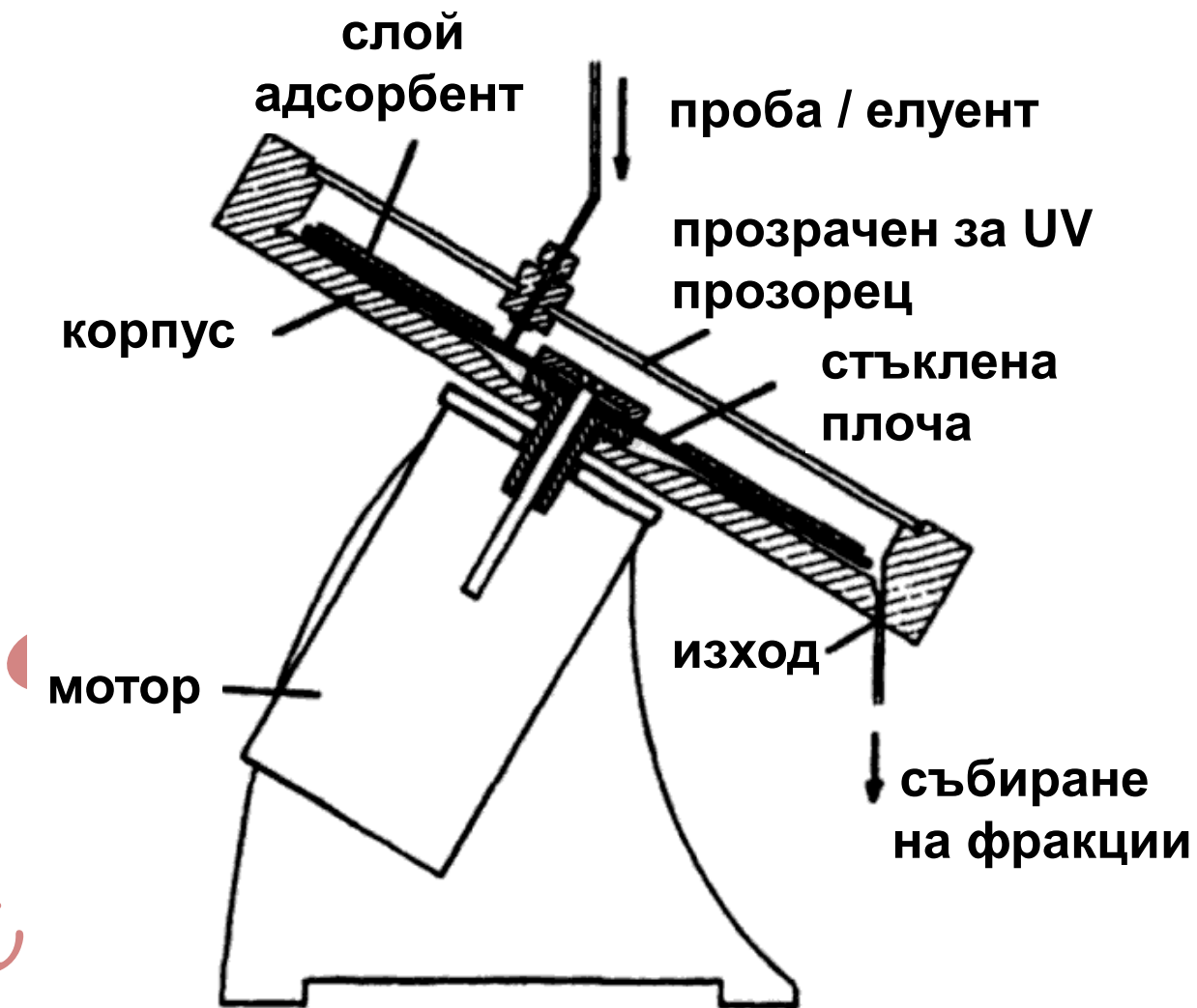
Широко използвана система е търговският „Хроматотрон“, в който роторът е под ъгъл и в жлеб на корпуса се събира и отвежда навън елуентът и фракциите.

Принцип: пробата се въвежда в централната зона на въртящ се диск, покрит с адсорбент, 1, 2, 4 mm слой.

Подвижната фаза се подава с регулирана скорост близо до центъра. Бързо се оформят кръгови ивици от разделени компоненти, които напускат диска една след друга. Жлеб в корпуса събира и отвежда елуата през отвор в най-ниската част на корпуса.

Разделянето се следи с UV светлина когато адсорбентът съдържа флуоресцентен индикатор.

Предимства на Хроматотрона – компактен, без газ под налягане, без специални контроли и:

- **Голям капацитет в зависимост от разликите в R_f стойностите от TLC – до 500 mg / плоча.**
(От собствена работа – разделена ~ 10 g смес за 2-3 дни с използване на 5 свежи плочи на ден.)
- **Адсорбенти – силикагел (с PF_{254} и гипс), Al_2O_3 , силикагел- $AgNO_3$. Не са подходящи обратнофазови адсорбенти.**
- **Разтворители – всички използвани за хроматография, вкл. CH_3COOH . Не се използват минерални киселини.**
- **Разтворителите се използват икономично, в много по-малки обеми от класическата колонна хроматография. Може да се прилага градиент и да се рециклира елуата с перисталтична помпа.**
- **Може да се работи в инертна атмосфера.**

Най-важното:

- **Роторите с адсорбент се промиват с полярен разтворител, напр. CH_3OH , и се използват многократно. (Някои плочи съм използвал в продължение на няколко години!)**

Хроматотронът успешно замества класическа препаративна TLC и HPLC, малки гравитационни колони и флаш колони.

Колонна препаративна хроматография, адсорбционна:

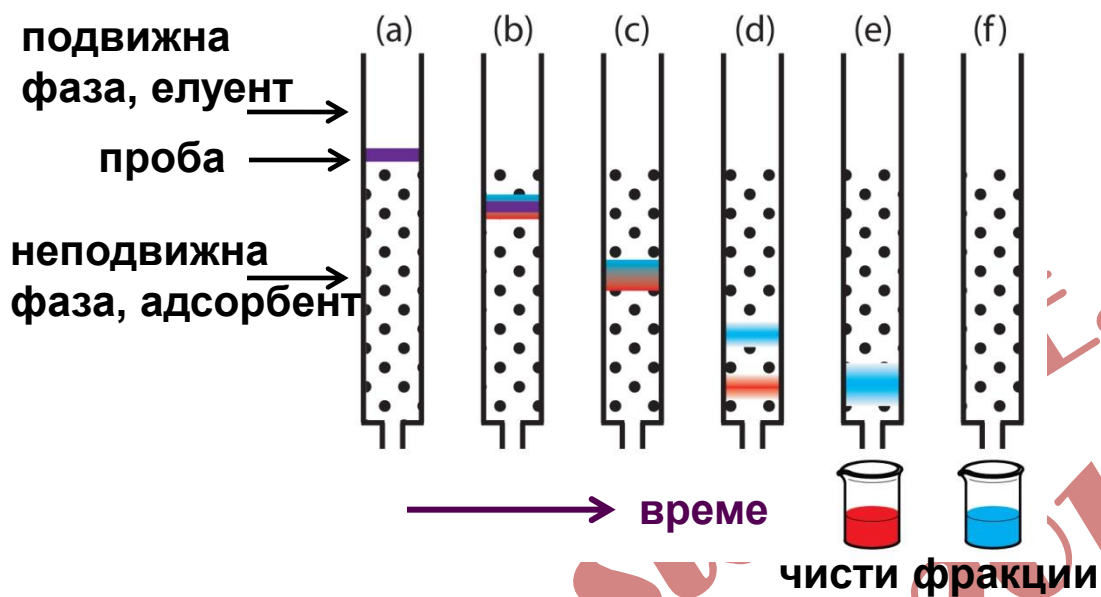
➤ Класическа, гравитационна

Стъклена колона, с най-различни размери, се напълва с адсорбент по сух или мокър (суспензия адсорбент в разтворител) метод. Уплътнява се адсорбентът. Пробата се нанася в горния край на колоната. Елуентът се поставя в свободното, горно пространство на колоната (или в по-голям допълнителен резервоар, делителна фуния) и под действие на гравитацията протича бавно надолу. Заедно с това движение компонентите на сместа се разделят. Те напускат колоната като се събират ръчно или автоматично различни по обем фракции, които се анализират с TLC за обединяване и допълнително пречистване (прекрystalизация).

US FDA 1950s

Ефективността на разделянето зависи най-много от размера на частиците адсорбент. Малките са с най-голяма повърхност...

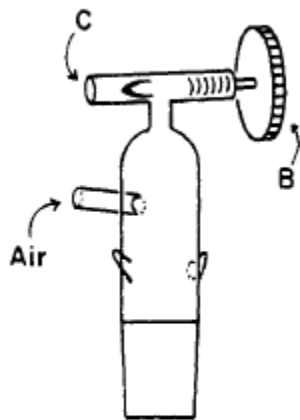
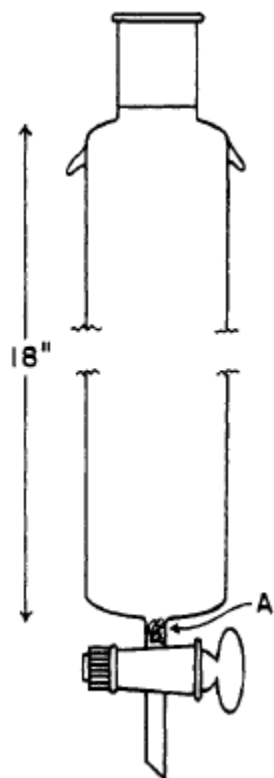
време →

..., **НО**, плътно опакованите една до друга малки частици създават съпротивление на подвижната фаза. Скоростта намалява драстично, до почти спиране на потока.

- **Флаш хроматография** – за нея има точно публикувани параметри в *J. Org. Chem.*, 43(14), 2923, 1978: силикагел 60, 40-63 μm (400-230 меш) и определен линеен поток.

Малкото свръхналягане може да се постигне и ръчно.

вентил контролиращ
налягането

От оригиналната статия

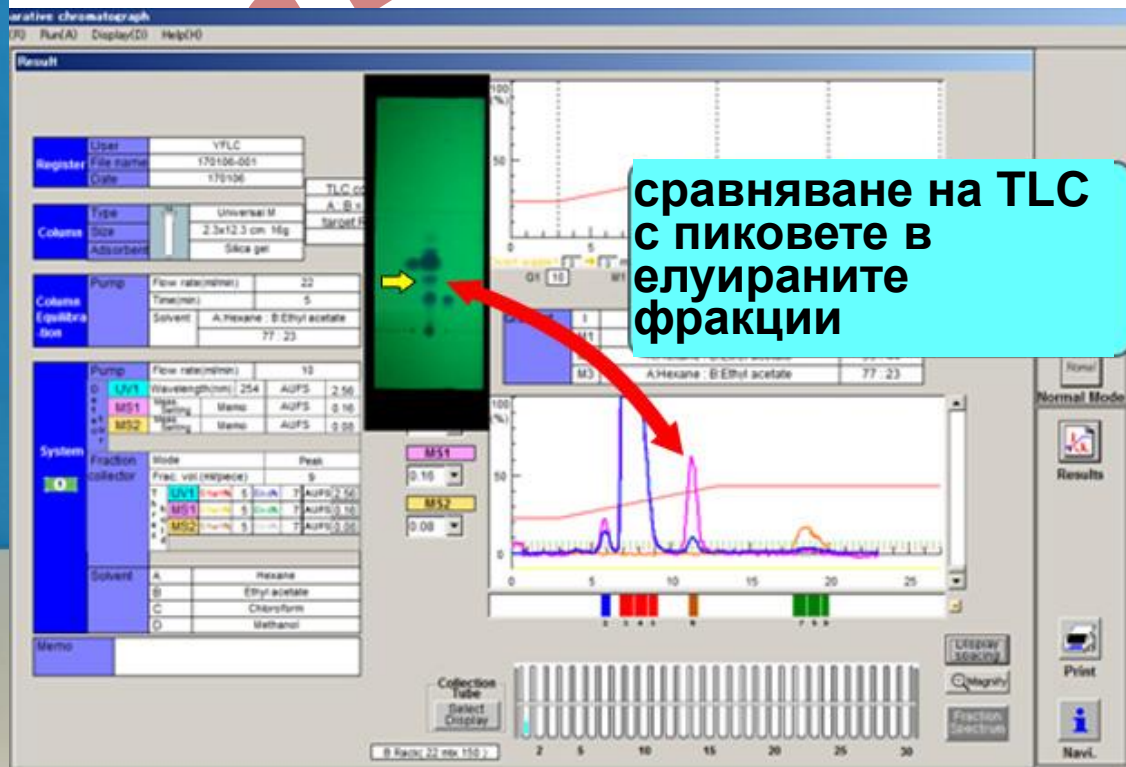
Бурно развитие на метода с използване на все по-малки частици.

Френски патент от 1974 г., фармацевтична компания, описва концепцията за динамично, аксиално компресиране на адсорбента – колона с бутало, през което равномерно се въвежда пробата и елуентът. Заедно с това се развива колонната хроматография под налягане, която бележи началото на модерната препаративна хроматография.

Много бързо през 1970-1980 г. се предлагат разнообразни търговски, пакетирани колони и системи за работа при ниско налягане, LPLC (low pressure LC, 3-5 atm) и MPLC (medium pressure LC, до 10 atm). Напредъкът се дължи както на инженерни решения за апаратурата, така и на синтеза на адсорбенти с **порьозни, сферични микрочастици с почти еднакъв размер, което е най-същественото изискване за успешната работа на колона под налягане.**

Основен недостатък на LPLC и MPLC – след замърсяване или дезактивиране, колоните не се пълнят отново, саморъчно с успех.

Система за флаш хроматография с интегриран автоматичен колектор за фракции и четец на TLC плочки. Ясно се различава предколоната, която предпазва основната колона от замърсяване. Образът на TLC под UV е показан на монитора.

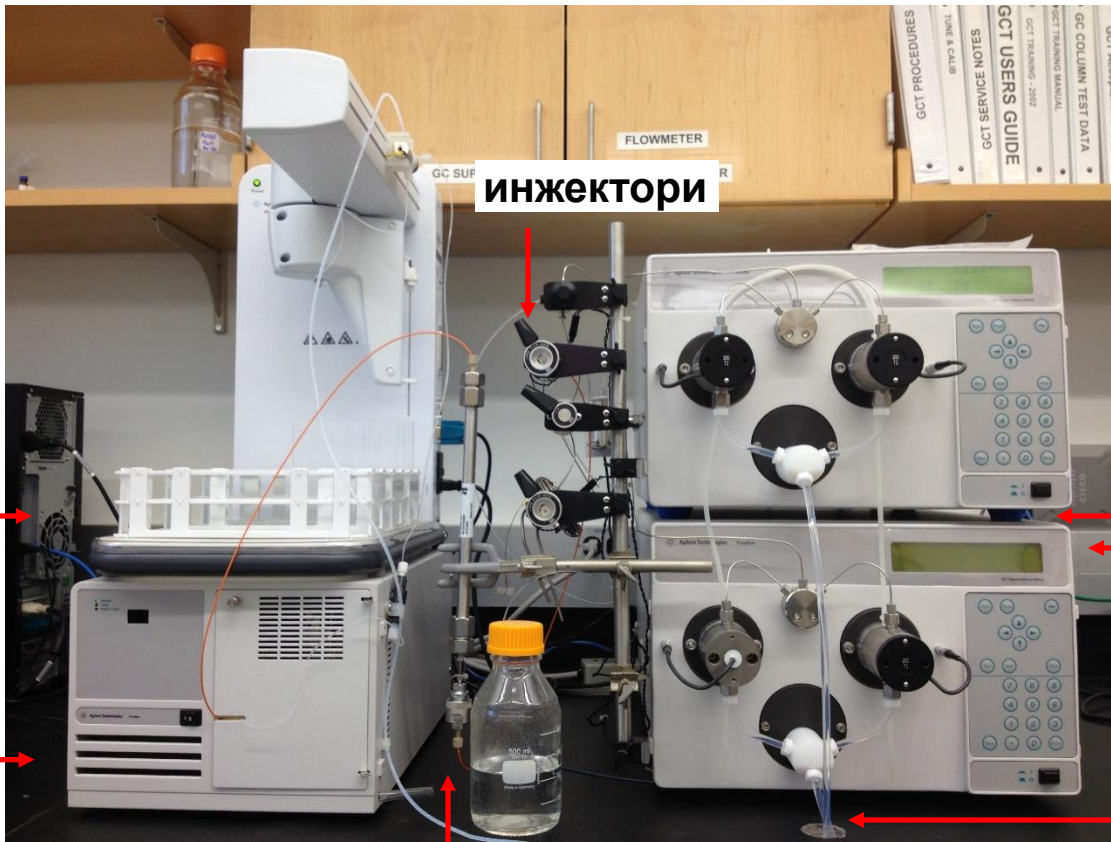

Хроматография с екстремно малки частици адсорбент, 5 μm и дори 1.5 μm , се извършва под високо налягане, 100-1500 atm и се нарича HPLC (high performance or high pressure LC; high price LC)

➤ **Препаративна HPLC**

Търговските апаратури се състоят от специално конструирани помпи, които позволяват голям поток подвижна фаза без пулсации на налягането и с възможност за градиентно смесване на няколко разтворителя. Необходими са също инжектор с голям обем на затвора за въвеждане на пробата, стоманени капилляри и колони, детектор (UV, флуоресцентен, MS и др.), автоматичен колектор за фракциите. Типична колона за полу-препаративна работа, 5-20 mg, е $\varnothing$ 10x200 mm, но в лабораторни разделяния се използват и по-големи, $\varnothing$ 20-50 mm за смеси 500-1000 mg и поток до 150 mL/min.

инжектори

помпи

вход на разтворители

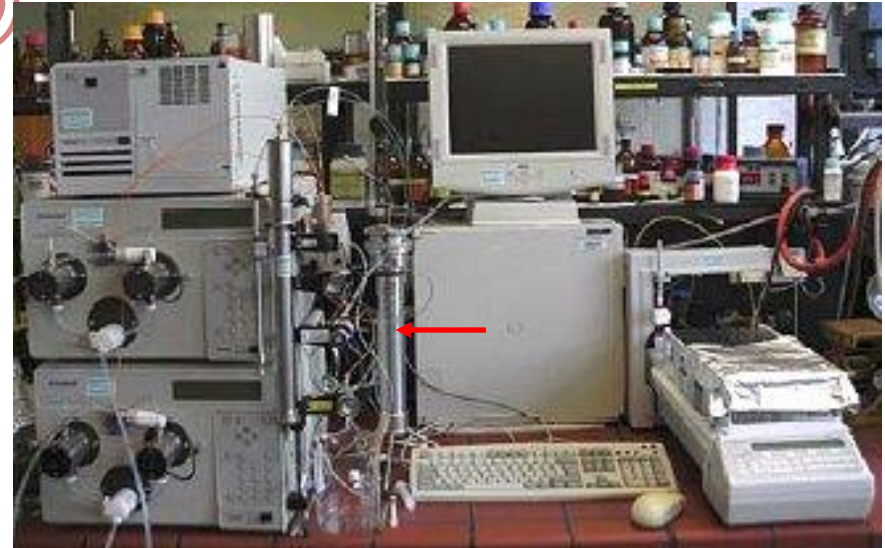
колонна

детектор

колектор на фракции

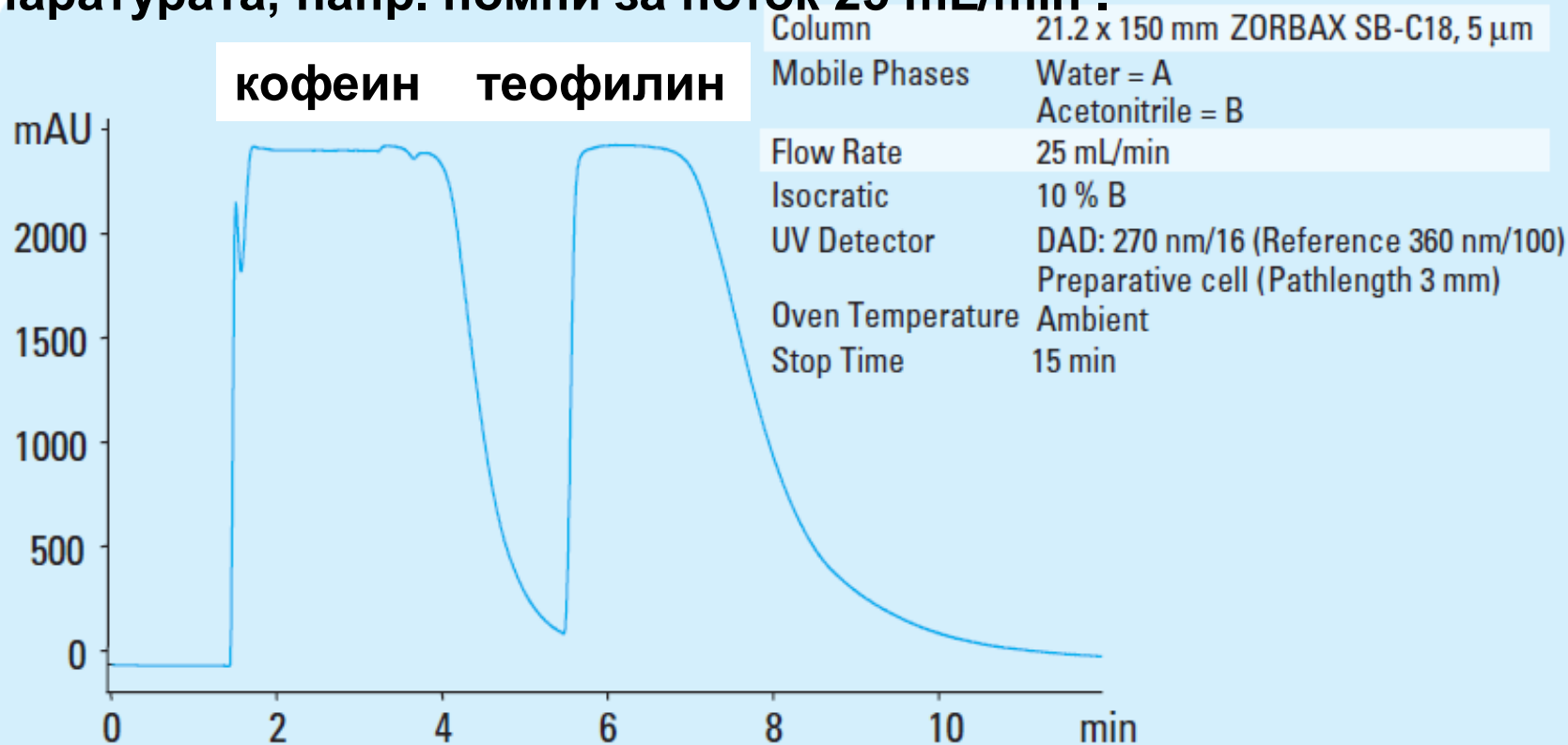
Copyright
PhD, DSC

HPLC система
снабдена с много
по-големи колони

Diadjiev,

Обратнофазова препаративна HPLC хроматография на 25 mg смес, изократно 10% ацетонитрил (B) във вода (A) върху колона 21x150 mm, след оптимизация на параметрите от аналитична HPLC (3x150 mm, 0.6 mL/min) и уголемяване компонентите на апаратурата, напр. помпи за поток 25 mL/min .

Фирмени тайни (know-how) защитават подробности по приложението на хроматография под налягане в индустрията, в частност – фармацевтичната, където нови и много скъпи съединения се пречистват в мащаб килограми на една колонна система.

Аксиално компресирани колони (преден план) и резервоари за подвижна фаза (заден план), предназначени за голямомасщабно пречистване в биофармацевтично производство, след ферментация в Boehringer Ingelheim. В притискащите горни дискове в колоните се намират канали за равномерно разпределение на пробата и подвижната фаза.

Сору
PhD

Непрекъснатата колонна хроматография във Франция, 2013 г. Вместо една колона се използва батерия от няколко свързани последователно колони. Компютърно управление променя местата на инжекции и изходи. Смесените фракции рециклират, а се извеждат само пречистените.

Колоните достигат $\varnothing$ 1200 mm и работят налягане до 70 atm – най-големите до този момент. В предприятието се разделят активни, хирални и скъпи фармацевтични субстанции от сложни смеси. Системата регенерира > 99.9% разтворител и е екологично чиста и ефективна като цена.

Copyright
PhD, DSC

В завод на Novasep за производство на омега-3 мастни киселини. Показана е Varicol® 5 система с две колони, $\varnothing$ 1200 mm.

Copyright, Ph.D., St. Kliment Ohridski, Sofia, Bulgaria

пречистени масла,
триацилглицероли, фосфолипиди

трансестерификация

15-30% етилови естери

молекулна/фракционна дестилация

хроматография
с Varicol

> 85% чистота

ейкозапентаенова 20:5 ω -3
докозахексаенова 22:6 ω -3
смес мастни киселини

хроматография
с Varicol

> 85% чистота

хроматография
с една колона

> 90% чистота

хроматография
с една колона

> 95% чистота
една, единствена
 ω -3 МК

Copyright, Ph.D., St. Kliment Ohridski, Sofia, Bulgaria

***Copyright* Stefan E. Boiadjev, PhD**
© 2018